

David van Tuijl, Linfloweers in Brakel:

'TUINBOUWRIOOL is noodzaak'

Chrysantenteler David van Tuijl is nauw betrokken bij het plan voor de Tuinbouwriolering Bommelerwaard. In 2020 moeten daar 55 telers (88%) op zijn aangesloten. Ze voldoen daarmee aan de waterzuiveringsplicht én aan het nagenoeg emissieloos telen dat vanaf 2027 verplicht wordt.

„Er is een Green Deal in voorbereiding waarin we dat met het Rijk gaan afspreken.”

De Bommelerwaard heeft bij overheden en maatschappelijke organisaties altijd onder een vergrootglas gelegen. Dat komt doordat de in het gebied liggende Afgedamde Maas de bron van drinkwater vormt voor delen van de Randstad.

In het verleden hebben zich in de Bommelerwaard incidenten voorgedaan waarbij het oppervlaktewater vervuild raakte met gewasbeschermingsmiddelen. Sindsdien houdt met name drinkwaterbedrijf Dunea de Bommelse

glastuinders nauwlettend in de gaten.

„Dat is ook de reden waarom we geen moeite hoefden te doen om telers over te halen bij te dragen aan de tuinbouwriolering. Iedereen was van de noodzaak ervan doordrongen”, aldus Van Tuijl, die namens de tuinders in de Werk- en Stuurgroep Tuinbouwriolering Bommelerwaard zit.

Komend jaar wordt de aanleg van de tuinbouwriolering uitbesteed. In 2019 kunnen vervolgens de buizen de grond in. „We liften

daarbij mee met al eerdere geplande vernieuwingen aan de bestaande riolering.” In totaal zal er 35 km aan pijp de grond ingaan.

Bij elk van de aan te sluiten kwekerijen wordt een aansluitpunt geïnstalleerd om het afvalwater via de drukriolering richting zuivering te pompen. De precieze invulling daarvan wordt momenteel nog uitgewerkt. „Komend jaar moeten we uitrekenen wat qua aanschafprijs en onderhoud de goedkoopste optie is, want wij moeten als telers straks tenslotte de kosten gaan terugbetalen.”

Dat laatste zal gaan gebeuren door betaling van een aansluittarief en een jaarlijkse heffing gedurende twaalf jaar. Voor de zuivering, die beheerd wordt door Waterschap Rivierenland, moeten

telers volgens Van Tuijl gedurende vijftien jaar betalen.

Niet iedereen aangesloten

Niet iedere teler wordt op de tuinbouwriolering aangesloten. „Somme bedrijven lozen aantoonbaar niets, andere (zoals in Maasdiel) liggen te ver van het tracé af. „Zij mogen hun afvalwater per tankwagen naar de zuivering afvoeren, wat slechts enkele keren per jaar hoeft te gebeuren. Weer andere grondgebonden bedrijven zijn wat ouder, hebben geen drainagewater of zijn hooggelegen.”

Hoewel veel van de telers die wél meedoen grondgebonden teelten hebben, doen er ook veel substraat-telers mee. „Zij recirculeren vrijwel allemaal, maar willen kunnen spuien bij calamiteiten of in verband met de gietwaterkwaliteit.”

Telemetrie

In de Bommelerwaard hebben veel grondtelers met kwel en inzijging te maken, wat vooral 's winters – bij een hoge waterstand van de Waal – tot problemen kan leiden. Er moet dan veel drainagewater worden geloosd. Voor uitzonderlijke gevallen, waarbij er meer dan 0,5 m³/ha/uur moet worden geloosd en de buffer van 50 m³ dreigt over te lopen, is maatwerk mogelijk. „Via telemetrie, die bij elke teler zal worden geïnstalleerd, kan op afstand worden bepaald of een teler kan op- of afschalen. Een grondteler op heel kwelgevoelige gronden die veel meer dan 0,5 m³/ha/uur moet verpompen, kan daar dan ontheffing voor krijgen, mits er sprake is van een hoge waterstand op de Waal.”

De telemetrie is ook bedoeld voor calamiteiten. „Als een substraat-teler 's zomers wil spuien in verband met een ziekte, kan hij voorrang krijgen, mits er ruimte in het systeem is. Daarmee is het systeem dus robuust vergeleken met een situatie waarin iedere afzonderlijke teler maximaal 0,5 m³/ha/uur mag lozen. Bij kwel of een ziekte wil hij méér kunnen spuien, wat dankzij dit collectief mogelijk is.”

Ontzouten via omgekeerde OSMOSE moet mogelijk blijven

Visie LTO Glaskracht Nederland op water en omgeving:

Binnen 20 jaar emissieloos

Binnen twintig jaar is de teelt van groenten, bloemen en planten in de glastuinbouw nagenoeg vrij van emissies van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Bedrijven hergebruiken hun water optimaal. Gietwatervoorzieningen zijn klimaatbestendig en helpen mee wateroverlast te voorkomen. Kassen hebben dankzij ledbelichting, klimaatbeheersing en lichtafscherming een minimale lichtuitstraling.

Dat toekomstbeeld is binnen handbereik, mits aan enkele randvoorwaarden wordt voldaan.

Glastuinbouwgebieden

Zo kunnen nieuwe glastuinbouwgebieden qua water, energie, CO₂ en infrastructuur optimaal ingericht worden. Maar dan moet de overheid voor transparante, consistente en

niet belemmerende regelgeving zorgen.

Waterefficiënt

Dankzij optimaal (her)gebruik van water is de teelt waterefficiënt en blijft het oppervlaktewater schoon. Om voldoende goed gietwater te hebben, is onderzoek nodig naar methoden van wateropslag (onder andere om wateroverlast te voorkomen) en het gebruik van andere waterstromen. Het ontzouten van grondwater via omgekeerde osmose moet mogelijk blijven.

Ook is meer onderzoek nodig naar het hergebruik van verschillende bedrijfswaterstromen en naar het juiste gebruik van ledbelichting. Voor de toepassing van de innovaties zijn financiële regelingen als MIA en Vamil een must.

Herman van Bekkem, landbouwexpert Greenpeace:

'Stop met end-of-pipe-oplossingen'

Greenpeace laat zich genuanceerd uit over de milieumambities van de glastuinbouw. „Laat ik met het positieve beginnen: ook bij LTO Glaskracht is een visieverandering aan de gang, waarbij men meer oog heeft voor plantgezondheid en weerbaarheid van het gewas. Dat is winst en daarvoor geef ik de organisatie complimenten”, zegt Herman van Bekkem, campagneleider Duurzame Landbouw bij Greenpeace.

Tegelijkertijd hekelt hij de end-of-pipe oplossingen die de sector volgens hem hanteert in haar streven tot nulmissie te komen. „Je gaat dan door met spuiten, maar zorgt ervoor dat er steeds minder bestrijdingsmiddel in het milieu terecht komt. Je moet echter stoppen met end-of-pipe-oplossingen.”

In dat kader benadrukt hij geen

hoge verwachtingen te hebben van de per 1 januari 2018 ingevoerde waterzuiveringsplicht. „Het is goed dat telers geen vervuild afvalwater meer lozen, maar dat is slechts een deel van het verhaal. Uit onderzoek van het Hoogheemraadschap van Delfland blijkt bijvoorbeeld dat er nog steeds vervuild water weglekt via grondteelten en kasvloeren die niet helemaal waterdicht zijn.”

Volgens Van Bekkem moet de glastuinbouw inzetten op geïntegreerde gewasbescherming waarbij chemische middelen overbodig zijn. Hij geeft toe dat over de definitie van geïntegreerde gewasbescherming verschillend gedacht wordt. „Maar over de stip op de horizon zijn we het eens, nu nog welke stap we morgen nemen: wat ons betreft een verbod op enkele gevaarlijke middelen.”